

[dokumenty-08] Dvacet pět let matematické olympiády v Československu

---

Karel Jakoubek

Třináct let práce v kategorii Z

In: Jozef Moravčík (editor); Jan Vyšín (editor): [dokumenty-08] Dvacet pět let matematické olympiády v Československu.

~~Terms of use:~~ Praha: Ústřední výbor matematické olympiády, 1976. pp. 58–60.

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/405340>

provides access to digitized documents strictly for personal use.

Each copy of any part of this document must contain these

Terms of use.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project DML-CZ: *The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

TŘINÁCT LET PRÁCE V KATEGORII Z

KAREL JAKOUBEK

Přerovávám šestikilogramový balík dokumentů z této soutěže. Byl jsem po léta referentem KV MO hl. m. Prahy. Pečoval jsem o zdárný průběh soutěže, propagoval účast, přípravu a doškolení účastníků, kontroloval a hodnotil snahu a úspěchy svých deseti znamenitých spolupracovníků, kteří vedli MO ve svých obvodech. Soutěž se nám vydařila a košatě se rozrostla. Stala se stálým a spolehlivým zdrojem péče o žáky z 9. tříd, které matematika zajímá a kteří mají k ní i nadání. Zmíněný balík obsahuje hodnocení a zápisy asi o 155 000 úlohách od 22 588 účastníků, z nichž 5 352 (z toho 2 145 dívek) splnilo úspěšně druhé kolo a obdrželo diplomu (pochvalná uznání)*). Výsledky uvádím v této tabulce:

Ročník 10.—22.	Přípravný stupeň		I. kolo		II. kolo		Klasifi- kace II. kola
	P	U	P	U	P	U	
Počet účast- níků	22 588	17 904	13 901	9 440	8 256	5 352	2,3
v %	13,5	10,7	8,3	5,6	4,9	3,2	

*) Byl tudíž poměr úspěšných chlapců a dívek $\doteq 3 : 2$

Za základ pro výpočet procent byl vzat počet všech žáků 9. tříd za 13 roků. P značí počet všech účastníků, U počet úspěšných řešitelů. Číslo 3,2 můžeme chápat tak, že tolik procent žáků 9. tříd pražských škol vyniká v matematice, neboť byli úspěšní v II. kole kategorie Z (D), jehož podmínky byly značně přísné (pracuje se ve vymezeném čase, ve značné izolaci, samostatně a za dozoru). Klasifikace 2,3 je průměrem všech účastníků při klasifikaci: 1 výborně, 2 dobře, 3 nevyhovuje. Podle výsledku II. kola byl úkol splněn přibližně na 35 %, přičemž úspěšní splnili tento úkol vysoko nad uvedený průměr, kdežto neúspěšní zůstali hluboko pod tímto průměrem.

Matematická olympiáda kategorie Z změnila svůj původní charakter, propagační. Stala se soutěží výběrovou, náročnost úloh se velmi zvýšila. Je nezbytné doškolování žáků a pomoc, zvláště na přípravném stupni; poskytuje se formou komentářů, určených učitelům. Podle posledního usnesení ÚV MO bude mít kategorie Z opět původní propagační charakter.

Učitelé matematiky sloužili v těch uplynulých letech velikému množství zájemců o matematiku, sloužili obětavě, trpělivě a nezištně. Odměnou jim byla pochvala a uznání, radost z úspěchů a blažený pocit, že rozvíjejí schopnosti dětí, které mají zájem, schopnosti a nadání pro matematiku.

Také pomoc obvodních národních výborů byla značná. V těchto třinácti letech věnovaly částku 100 000 Kčs, aby úspěšní řešitelé druhých kol mohli být odměněni odbornou literaturou a technickými pomůckami.

Úspěchy účastníků ve druhých kolech MO kategorie Z přiměly KV MO v Praze uspořádat ještě třetí kola a tak soutěž zdokonalit. Byly zde však překážky: značná časová tíseň, současný shluk důležitých akcí, velmi

kratičké lhůty. Ale pokus se zdařil a velmi se osvědčil. Do třetích kol byli vybráni dvojím řízením nejlepší účastníci druhých kol ze všech pražských obvodů. Počet žáků byl omezen na 40. Soutěže se konaly v 20., 21. a 22. ročníku MO (tj. v letech 1970—1973). Úlohy připravili dr. F. Běloun a prof. F. Hradecký. Užívalo se bodovacího způsobu hodnocení, přičemž počet bodů pro jednotlivé části řešení každé úlohy stanovili autoři úloh. Tak byla zajištěna objektivita hodnocení. V průměru byla tato třetí kola splněna všemi účastníky na 48 %, přičemž sedm nejlepších dosáhlo v každém z uvedených ročníků 69—96 %. Mezi vítězi byli žáci, kteří se umísťují na předních místech ve vyšších kategoriích.